

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני ה' שבט תשפ"א | דף היומי בבלי: פסחים נח | דף הכולל: שבת קנג.
דף היומי בהלכה: מסעיף י' עד סעיף י"ט.
מוסר: אהבת חסד - פרק ח' עד 'אם הוא רואה בחברו'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: 'השישית שיזכור אם יש בו' עד 'החמש ועשרים'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

"מי ששואל אותי על סגולה נגד הקורונה, אני מייעץ לו ללכת בדרכו של עשיו הרשע...!" | שתי הדלתות הנעולות
נפתחו בשעה 2:30 בלילה | מדוע נמלט הגר"א לאפיאן זצ"ל מהמקלט בעיצומן של ההפצצות? | 2064

על דא ועל הא

כל מי שבא ושואל אותי כיום האם אני יודע
על סגולה בדוקה נגד נגיף הקורונה, אני
מייעץ לו ללכת בדרכו של עשיו הרשע...

מנחם הגר"י זילברשטיין שליט"א הוסיף וסיפר, איך נוכל לקיים את הסגולה הזו בכל גיל

וכך נאמר במדרש (בראשית- אמר רבי 'ס"ה ט"ו): רבה, שמעון
בן גמליאל, כל ימי הייתי משמש את אבא, ולא שמשתי אותו אחד
ממאה מן הכבוד ששימש עשיו את אביו. צריך לדעת שבמדרשי
חז"ל אין הגזמות, ואם נשיא ישראל רבי שמעון בן גמליאל אומר
שלא הגיע לאחד ממאה ממדרגת השימוש של עשיו הרשע, הרי
שזה אחד ממאה, לא פחות ולא יותר.

חז"ל מספרים לנו על ממדי הכיבוד שהעניק עשיו לאביו,
ומה הם המעשים שזיכו אותו בשכר עצום כל- מגלים חז"ל כך.
שברשותו של עשיו היו בגדי חמודות שלקח מנמרוד, שקיבל
אותם מאדם הראשון, והוא נהג להתעטר בבגדים אלה כשימש
את אביו. 'אמר רבן שמעון בן גמליאל, בשעה, אני שהייתי משמש
את אבא, הייתי משמשו בבגדים מלוכלכים, ובשעה שהייתי יוצא
לדרך הייתי יוצא בבגדים נקיים. אבל עשיו בשעה שהיה משמש
את אביו, לא היה משמשו אלא בבגדי מלכות. אמר, אין כבודו
של אבא להיות משמשו אלא בבגדי מלכות' (בראשית-רבה, ס"ה
ט"ז).

הכותרת שבראש המאמר נשמעת כלקוחה מעולם ההזיות,
אבל כל מי שבא ושואל אותי כיום האם אני יודע על סגולה בדוקה
נגד נגיף הקורונה, אני מייעץ לו ללכת בדרכו של עשיו הרשע...
העולם כולו רועש וגועש מהנגיף הקטנטן שברא השי"ת,
ובמיוחד בתקופה האחרונה עם גילוייה של המוטציה הבריטית
החדשה, שלדעת מומחים מדבקת הרבה-הרבה יותר. הסגולה
שאנחנו אומרים לכולם נעוצה בכותרת הנ"ל, ופתרון הדברים,
כמובן, טמון בהקפדתו היתירה של עשיו במצוות כיבוד אב, עליה
נאמר 'למען ייטב לך והארכת ימים', ואת הדברים דלהלן לקחנו
מהספר 'למען ייטב לך' שיצא לאחרונה, העוסק במצוות כיבוד
אב ואם.

עשיו הרשע, כך מובא בספר הנ"ל, היה איש רע-מעללים
שעסק במעשים שפלים ומושחתים. הוא היה רשע, שמעולם לא
התחרט על מעשיו הרעים, ועם כל זה הצטיין במצוות כיבוד אב.
כאשר חז"ל ביקשו להציג דוגמא למסירותו של בן לאביו, הם
בחרו בעשיו הרשע כדוגמא ומופת לכיבוד אב.

את אביו ולהרוג את יעקב. צריך להבין שעשיו היה נתון כל-כולו בשנאה יוקדת ליעקב אחיו, והקנאה בערה בעצמותיו. המדרש מספר שעשיו היה רוצח, ואע"פ כן להיטותו להסב לאביו נחת, ולא לגרום לו צער, ה ח דירה בו שאיפה עזה וכוח רצון אדיר להתגבר על תאוות-הדם שבקרבו, ועל השתוקקותו לנקמה.

בכך הוא שינה בעצם את מהותו הפנימית, ובלבד 'שלא אצער את אבא', כדברי רש"י. בכך גילם עשיו את פסגת כיבוד האב שלו. והנה, כותב בספר 'למען ייטב לך', רבים מאתנו פועלים גדולות ונצורות בדאגה להוריהם, ומפגינים כלפיהם כבוד ומורא. אולם מי יוכל להעיד על עצמו שכדי לקיים את המצווה הזו, עשה שינוי מהותי בפנימיותו, שינוי הדורש מאמץ על-אנושי?

כאן טמונה זכותו הכבירה של עשיו, ולכן אנחנו ממליצים לכל אלה שמחפשים סגולות נגד הנגיף, שידבקו בדרך זו, ויתאמצו לכבד את הוריהם במידת האפשר, ויזכו להבטחת התורה 'למען ייטב לך והארכת ימים'.

מנן הגר"י זילברשטיין סיפר שהיו כמה ששאלו 'הרי אנחנו כבר בני 70-80, ואין לנו הורים, ואיך נוכל לקיים את הסגולה הזו?' וציטטנו בפניהם את דבריו של הגה"צ רבי אביגדור מילר זצ"ל, שיעץ לכל מי שרוצה לזכות במצוות כיבוד אב ואם גם לאחר פטירת הוריו, שיקצה לעצמו קופסא קטנה ויניח שם מדי יום ביומו שקל אחד - לעילוי נשמת ההורים, או שילמד כל יום משנה אחת לעילוי נשמתם. גם בכך הוא יקיים מצוות כיבוד אב ואם, ויזכה לשכר האמור בתורה.

(גיליון קול ברמה בעריכת הרב משה מיכאל צורן)

בשום מקום בהלכה לא נאמר שיש ללבוש בגדים נאים כשנמצאים במחיצת ההורים. אבל בכך ניכרת גדלותו של עשיו בכיבוד אב, כשחשב על דרכים מקוריות לכבד בהן את אביו. עשיו אף סיכן את חייו עבור אביו. במדרש מסופר ש'כיבד אביו הרבה, שהיה יוצא לשדות וצד ציד, ומביא ומבשל ומכניס ומאכיל לאביו בכל יום' (שמות -רבה, מ"ו ד'). גם במקרה זה, אף אחד לא ביקש ממנו לצאת לשדות ולהסתכן בציד!

הוא אף השתדל להסב לאביו עונג רוחני. 'והיה אומר לו אביו, בני, היכן היית היום הזה? והוא אומר לו: בבית התלמוד. לא כך הוא הלכה? לא כך איסורו? לא כך ההיתר שלו?' (מדרש תנחומא, תולדות ח').

דהיינו, שעשיו ידע שיצחק ישאל אותו היכן העביר את היום, ולכן הלך לבית המדרש ושמע מה מדברים שם, כדי שיוכל לחזור על הדברים בפני אביו, ולהוכיח ליצחק שהיה בבית המדרש, ועל ידי כך להסב לאביו עונג רוחני.

בספר הנ"ל מובאות דוגמאות רבות נוספות מדברי חז"ל המתארים כיצד התאמץ עשיו לכבד את אביו. אחת הדוגמאות המופלאות שיתכן שהיא זו שמגלמת בפנינו את ההסבר לשבח הגדול המורעף על עשיו במצוות כיבוד אב, באה לידי ביטוי בפסוק (בראשית, כ"ז מ"א) וישטם עשיו את יעקב... ויאמר עשיו בלבו יקרבו ימי אבל אבי, ואהרנה את יעקב אחי'.

וברש"י: 'שלא אצער את אבא'. וברד"ק: 'כלומר, שימות אבי... ונתאבל עליו, ואחר כך אהרוג את יעקב אחי, כי בחיי אבי לא אעשה, כדי שלא אגרום לאבי שיבה רעה'.

ה'שפתי חכמים' מסביר את הדברים, ואומר שהיה בכך נסיון קשה מאוד לעשיו. שהרי אע"פ שעשיו היה רשע, סירב לצער

הסיפור היומי

הירקן מ'מאה שערים' שזכה בירושה של \$5,000,000 - חמש מיליון דולר! טבין ותקילין...

אמר לו הרב, עליך להתחזק באמונה שלמה! וכי בחינם חזרת בתשובה? הלא יודע אתה היטב שהפרנסה מן השמים, והוא יתברך זן ומפרנס מקרני ראמים עד ביצי כינים, ואין איש נוגע במה שמוכן לחבירו!

לא התיישבה דעתו של האיש, והמשיך לשאול, הלא מחויבים אנו גם לעשות 'השתדלות' מצידנו בענין הפרנסה, וכד"א (דברים יד, כט) "למען יברכה ה' אלקיך בכל מעשה ידך אשר תעשה", שלמדנו כאן שצריך לעשות את ההשתדלות שבמעשי ידיו, כדי שתחול בה הברכה אשר יברכה ה' אלקיך. - ובמצב שלפנינו, הרי פשוט שרוב הלקוחות ינהרו אל הסופרמרקט הגדול והיפה, שם

יהודי יקר מתושבי ירושלים עיה"ק ת"ו התקרב אל אחד מגדולי מחזירי התשובה בדורנו, שהחזירו בתשובה שלמה, והכניסו תחת כנפי השכינה, ואף ליווה אותו בכל דרכו הקשה עד שהקים את ביתו, בית נאמן בישראל, בדרך ישראל סבא.

לפרנסתו היתה לו ליהודי זה חנות ירקות באחת משכונותיה של ירושלים, והנה יום אחד נפתח באותו רחוב שבאותה שכונה סופרמרקט ענק, שהיה בו גם סניף לירקות מובחרים.

האיש שחשש מאוד לפרנסתו, הגיע לרבו בלב כואב, שמתירא הוא לפרנסת ביתו, כאשר עם פתיחת הסופרמרקט בשכונה הרי כמעט שאין צורך עוד בחנות הקטנה שלו!

תמיד להושיט עזרה, הוא ידע מכל בעיותיה וצרותיה, והשתדל תמיד להקל ולהטיב כפי יכולתו.

ביום מן הימים, כשהביא כדרכו את ארגז הקניות, סיפרה לו האלמנה שלפני כמה שנים נפטר אחיה הזקן במקום רחוק, הוא היה גם כן אדם עריץ וגלמוד, ובפטירתו השאיר לה ירושה של \$ 5,000,000 - חמש מיליון דולר! טבין ותקילין, והיות שמחפשת היא רבות אחר יורש הגון, שיהיה ראוי לקבל ירושה יפה שכזו, נראה לה שהוא האיש המתאים ביותר להעניק לו זאת. כאשר במשך כמה שנים עמד לצידה לסייע לה בכל דבר, ומעולם לא ביקש על כך שום תמורה, רק עשה הכל לשם מצוה, כפי שמצווים אנו מפי עליון להרנין לב אלמנה! ומכיון שיש לו משפחה ברוכת ילדים, שצריכים להביאם בברית הנישואין בכבוד ובריוות, לפיכך מוצאת היא לנכון להעביר אליו בבוא העת את כל הסכום משלם! כעבור תקופה קצרה ביותר שבקה האלמנה חיים לכל חי, והאיש זכה כדין בכל הירושה הגדולה, ומאז עלתה קרנו בכבוד, הן בהצלחת הפרנסה וכלכלת הבית ברחבות, והן בנישואי בניו ובנותיו בכבוד וכראוי.

כססיפר על כך לרבו, נענה ואמר, ראה גם ראה, כמה הלכתא גירוותא איכא למשמע מינה. הרי בזכות שחזרת בתשובה שלמה זכית לעזוב את השכונה החילונית, ולדור במקום תורה ויראת שמים. - שמתוך כך הגעת אל המצוה הגדולה של גמילות חסדים עם אותה אלמנה גלמודה, וממילא זיכו אותך מן השמים לפירותיהם שבעולם הזה, ברווחים נאים ויפים, והקרן קיימת לך לעולם הבא!

(טיב הקהילה פר' וארא פ"א)

גם יוכלו לעשות את כל קניותיהם יחדיו, וכמעט שאין יותר צורך בחנותו הקטנה.

שמע הרב את דברו, ואמר, אם בכל זאת הנך חושש, הרי עדיף שתעתיק את מקום מגוריך לשכונת 'מאה שערים', המלאה ביהודים חרדים יראי ה', ותפתח שם את חנותך, ובכך תזכה גם לדור בין יהודים כשרים, יראים ושלמים, ולהתחזק יותר בתשובה השלמה!

עשה אפוא האיש כמצות רבו, העתיק את מקום מגוריו אל תוככי 'מאה שערים', שם גם פתח מחדש חנות ירקות קטנה, אשר הביאה לו אכן פרנסה לביתו. - אבל עדיין היתה זו פרנסה בצמצום, ולא בריווח גדול כאשר הורגל בחנות הקודמת.

יום אחד נכנסה אל החנות הקטנה שבפאתי מאה שערים אישה זקנה, והחלה מעט לנבור בין סחורות, כשהיא תרה ומחפשת אחר כמה פירות וירקות לאכילה. היהודי התייצב תיכף לעזרתה, וכדרכו לשרת באדיבות את לקוחותיו, ארז עבורה את כל קניותיה, ואף הוביל את הארגז הכבד בנאמנות לביתה.

משנוכחה הזקנה בשרות המצוין שנותנים בחנות זו, החלה לערוך את כל קניותיה הסדורים באותה חנות, והיהודי מצידו המשיך בשירותו הטוב, כדרכו מימים ימימה.

כעבור תקופה מסוימת, נודע ליהודי שזו היא אלמנה זקנה וערירית, שאין לה בנים וקרובים, ולכן הציע את עזרתו בעניינים שונים הנצרכים בבית הישן, והאלמנה מצידה הודתה לו על כך בכל לב, ובירכה אותו בכל ברכות טוב.

כך התרגלה אותה גלמודה בכל דבר שנצרכה, אם בתיקונים שונים שבבית, או בעריכת קניות וכיוצא, שהיהודי הטוב דגן מוכן

הסיפור היומי

שמע רבינו וחקר: וזהו? אין כלל נחשלות? לא זרקתם אף תלמידה בשנים האחרונות?

מורן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל מסביר למנהל סמינר איך מחנכים את בנות הסמינר

היהלום שבכתר הסמינרים, בלימודים וביראת שמים, צניעות ומידות טובות, מעולה שבמעולים!
כל התלמידות כך?
אכן, רובן ככולן!
ממש, כולן מצטיינות ומושלמות?
נו, הסכים המנהל כמעט כולן, תשעים וחמישה אחוזים.
חישב רבינו: הווה אומר שחמישה אחוזים אינן כן. חמישה אחוזים מציבור כה גדול, הן כמה עשרות.
אמת, הסכים המנהל, אבל בהן מטפלות המורות. כל מורה מקדמת מתי מספר, והן מצטרפות אל הכלל האיכותי.

והגדת לבנך

אב שבור רצוף בא לפני רבינו, סיפר שהוציאו את בתו מהסמינר. על מה ולמה? לא הסתיר: הם משפחה פשוטה, והבת חלשה מאד. גם בלימודים וגם בהתנהגות. הכל נכון, אבל מה תעשה בבית בלי מסגרת וחברה. עלולה להדרדר. הוא מבין את ההנהלה, אבל רחמנות על הנערה. והרחוב מפתה, ומה יהיה.
"יהיה טוב", ניחמו רבינו. "עוד תרוה ממנה רוב נחת".
בחכמתו סובב שמנהל הסמינר יפקוד את ביתו. התעניין: כמה נערות לומדות בסמינר. המנהל נקב במספר מרשים.
והוא נחשב לסמינר איכותי?

בשביל החמישה הנותרים, יש מורות שמטפלות ומקדמות.
אז בשביל מה יש מנהל? עבור אותן שתים ושלוש! ואם אינך
קורא להן ומדריך אותן, מטפח ומקדם, בשביל מה אתה שם?
אותך צריך לזרוק!
אתה מחזיר אותן, ומטפל בהן אישית!...
והנערה וחברותיה חזרו לסמינר!

(מתוך הגדה של פסח - אהלי תורה)

שמע רבינו וחקר: וזהו? אין כלל נחשלות? לא זרקתם אף
תלמידה בשנים האחרונות?
ענה המנהל: שתיים שלוש. חלשות מאד, גם בלימודים וגם
בהתנהגות, שלא ראינו סיכוי לקדם.
הזדקף רבינו ואמר בחומרה: שמע נא!
תשעים וחמישה אחוזים, תלמידות מעולות.

פרשת השבוע

החלטנו אני ואשתי שאם הרב זאיד לא יישן הלילה גם אני לא יישן ואם אני לא יישן גם רעייתי לא תישן

הרב חיים זאיד עם סיפור מיוחד על חדר המלון הנעו

לשוחח על דא ועל הא עם אנשים כשבמהלך השיחה בסביבות
השעה שתיים עשרה וחצי הבת אמרה לי שהיא רוצה ללכת לישון
בחדר ובקשה ממני שאביא לה את המפתח.

היא עלתה לחדר נעלה אותו ו... הלכה לישון. ואני, בחוץ
ממשיך לשוחח עם האנשים עוד כשעה שלאחריה בקשתי אפוא
לפנות לחדרי ולנום את שנתי לקראת יום הרצאות עמוס, שצפוי
לי ביום שבת.

שאני מגיע לחדר בשעה אחת וחצי, שוד ושבר. החדר נעול
והבת ישנה בפנים מיד התחלתי לדמיין שהלילה כנראה אנום את
שנתי על השולחנות בחדר אוכל או על הסטנדר בבית הכנסת וכבר
נכנס לי בראש מלחמת הזבובים והיתושים המתישה שצפוייה
לי אם לא אשן בחדרי, אבל מה שבטוח שאת המיטה שלי ואת
השינה הנינוחה שלי הלילה אני לא אקבל.

כמובן 'אין יאוש בעולם כלל' ולכן המשכתי לדפוק בכל הכח
ובעוצמות אבל כלום, הבת ישנה שנת ישרים...

בו בזמן הגיע אחד המרצים המבוגרים מארגון 'ערכים' כשהוא
מלווה ברעייתי ורואה שאני מנסה לדפוק ולהעיר את ביתי וגם
שלא הולך לי עם הדפיקות, ולכן הוא בא ונתן מכות חזקות לדלת
וכלום גם הם לא עזרו והיא ממשיכה לישון שם כאילו אין מחר.

"טוב, תשמע הרב זאיד", אומר לי אותו מרצה בערכים,
"החלטנו אני ואשתי שאם הרב זאיד לא יישן הלילה גם אני
לא יישן ואם אני לא יישן גם רעייתי לא תישן", כמובן התנגדתי
למהלך בנחרצות חד משמעית שלא יקום ולא יהיה שבגללי שני
יהודים חשובים ישארו ערים בלילה. והוא מצידו ממשיך לומר
"אין מה לעשות נמצא שנינו מה לעשות ועל מה לשוחח והשם
יצליח דרכינו".

ירדנו ללובי והתיישבנו שם. השעה היתה רבע לשתים בדיוק!
שיחתנו התעסקה בין היתר על פעילות ארגון 'ערכים' ובכלל על

המידה בין הקלות ביותר לקיימה והקשה ביותר לתת תשומת
לב שעתה זה זמנה להשתתף בצער עם השני, או במילים אחרות
לשאת בעול עם השני.

פעמים וזה נראה כקושי מיוחד שכעת צריך לבוא ולסחוב
ולהרים דברים לקומה גבוהה במיוחד, או לעזור לתקן את הפנצ'ר
ברכב וכל דבר אחר שתמיד נדע איך להתרחק וכיצד להתגונן,
וחלילה לא משום שאין אנו מעוניינים לקיים מצווה אלא כי אין
אנו מכירים בערכה ובפעולה של אותה מצווה אדירה.

וזה גם שייך לדבר הקל ביותר כגון לקום בבוקר ולומר בוקר
טוב, כשצועדים ליד החבר לשלוח לכווננו מילת עידוד או לפחות
חיוך רחב, כמו המעשה הידוע עם אותו בחור שחיכה בתור
בישיבה לנטילת ידיים (האגדה טוענת שמדובר במרן הגרא"ל
שטיינמן זצ"ל) ותוך כדי סידר את צווארון החולצה של חברו
ומיד אחרי שסידר את הצווארון אותו בחור אמר לו שהוא תכנן
לעזוב את הישיבה בגלל שלא נתנו לו ייחס בחברה ובזכות אותו
ייחס קטן שבסך הכל סידר את הצווארון של החולצה הבחור נשאר
בישיבה עם כל הכוחות ויגדל לתלמיד חכם גדול.

על פי רוח הדברים נביא בפני קוראינו את הסיפור המדהים
הבא:

באחת משבתות החורף הוזמנתי כהרגלי לשבות את השבת
בקיבוץ חפץ חיים בבית מלון יוקרתי שממוקם שם, במלון התארחו
משפחות של רשת 'שובו-רשת' של משפחות המתקרבות לאביהם
שבשמים המגיעים עם כל ילדיהם בכדי שיראו את הפעילות
התורנית וישמעו שיעורי תורה מחזקים במהלך השבת וכמובן
שהם באים על מנת להתקרב לאבינו שבשמים בכל המובנים.
את השבת שבתתי עם ביתי, שהגיעה איתי בעקבות התור שלה
שהגיע מבין הילדים שבאים איתי לשבתות.

הגענו למלון ונכנסתי מיד לאווירה. אחרי הסעודה ישבתי

אחד בלילה אמרו לבן שיש הסתבכות וכי יצטרכו לערוך ניתוח. אבל, הדגישו הרופאים, שהניתוח מאוד מסוכן ולכן נתנו לבעל להחליט. הבעל אמר להם שהוא איננו מבין וכי יעשו מה שנראה להם והוא יעשה השתדלות ויקרא תהילים להצלחתה ולרפואתה. לא תאמינו, אבל בשעה אחד וחצי בלילה בדיוק אותה השעה שהחל אותו מרצה לשבת ולדבר איתי, יוצאים הרופאים בבית החולים ומודיעים לבנו שלא הוחלט עדיין אבל כנראה לא יזדקקו לנתח אותה וכי היא תלד כרגיל. הוא הסכים והמשיך לקרוא תהילים.

בשעה שתיים וחצי עת נכנסתי לחדרי ופתחתי את הדלת בבית המלון, נפתחה דלת אחרת נוספת במחלקת יולדות שבבית החולים שממנה יצאו הרופאים להודיע לבעל שהאישה ילדה בן בשעטו"מ בבריאות איתנה.

למי ששאל מה זה לשאת העול עם השני, הרי שקיבל את התשובה...

(מתוך עלון אור השבת 462)

עצם החינוך שצריך בדור שלנו, כמובן לא פסחנו גם על נושא החיסונים המדובר שבימים אלה בסיעתא דשמיא צובר תאוצה. לאחר כארבעים דקות המנקה והסדרן הערבי לפתע התעורר משנתו כי הוא היה צריך להעביר משהו, ומיד פניתי לבקש ממנו שיפתח לי את הדלת כמובן בלי ויכוחים מיותרים ובלי התעכבויות הוא פתח לי את הדלת בשעה שתיים וחצי כבר נכנסתי לחדרי ופניתי לנום את שנתו לקראת המשך השבת.

בסעודת הבוקר עמדתי לדבר בפני הקהל וסיפרתי להם את התלאות שעברתי בלילה. והוספתי לומר להם שהשם יתברך משלם שכר טוב ליראיו, וגם שהרב המרצה לא חייב לי כלום ואדרבה למה שאדם כה חשוב וכה מבוגר ישאר בגללי ער בלילה עד שיפתחו לי את הדלת והאמנתי בכל ליבי ששכרו ישולם מן השמים.

קוראים יקרים שימו לב! במוצאי שבת עוד בדרכי לבית מצלצל אליי אותו מרצה וסיפור מדהים בפיו.

בשבת בלילה נלקחה כלתו לבית החולים בכדי ללדת ובשעה

טעימה מגיליון 'לקראת שבת'

"רבנו של עולם! אני יוצא כעת מביתי בריא ושלם, מבקש אני מלפניך בתחינה שאזכה לחזור לכאן בריא ושלם..."

הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א על גדולי ישראל והמזווה בפתחם

חובת הכל תמיד, וכל זמן שיכנס ויצא יפגע ביחוד השם - שמו של הקדוש ברוך הוא, ויזכור אהבתו ויעור משנתו ושיגינותו בהבלי הזמן, וידע שאין דבר עומד לעולם ולעולמי עולמים, אלא ידיעת צור עולמים, ומיד הוא חוזר לדעתו והולך בדרכי מישרים". בכל פעם היה רבי יחזקאל משנן את דברי הרמב"ם הללו בבכי נרגש, כשלאחריהם תרגם את הדברים במילים שלו: "אתם שומעים! אדם עובר בפתחי ביתו עשרות פעמים ביום. בכל פעם שנכנס ויוצא ורואה את המזווה הוא מוכרח להיזכר שאין דבר העומד לעולם ולעולמי עולמים אלא ידיעת צור העולם! כמה התעוררות יש בזה! כמה זה מחייב אותנו לחיות את הרבנו של עולם!"

דבר נפלא שמעתי מהגאון רבי אריה הכהן פרדמן שליט"א, ששמע מהגאון הצדיק רבי יצחק גרינברג זצ"ל, ששמע כמשגיח בישיבות 'כנסת חזקיהו' ולומד'ה בפתח-תקוה, ומבכירי וותיקי תלמידי ישיבת חברון:

לעת זקנותו של הגאון הצדיק רבי ליב חסמן זצ"ל, משגיח ישיבת חברון ובעל ה'אור יהל', לוו אותו פעם רבי יצחק בדרכו מביתו לכוון הישיבה. לפתע, באמצע הדרך נעצר רבי ליב ואמר: "אוי! שכחתי דבר מה..." "סב על עקבותיו, והחל לשוב לכוון הבית.

דברי הרמב"ן בסוף פרשת בא הם ללא ספק דברים יסודיים ונעלים ביותר הראויים לכל בן תורה ללמדם, לדעתם, לשננם ולהפנימם היטב. עליהם מבוססים יסודות האמונה, ובהם גלומים כל עיקריה ושורשיה

"כי הקונה מזווה בזוז אחד וקבעה בפתחו ונתכוון בעניינה, כבר הודה בחידוש העולם ובידיעת הבורא והשגחתו וגם בנבואה, והאמין בכל פינות התורה. מלבד שהודה שחסד הבורא גדול מאד על עושי רצונו, שהוציאנו"

הגאון רבי משה מרדכי שולזינגר זצ"ל, בעל 'משמר הלוי', תיאר פעם באחד משיעוריו כיצד רבו הגדול, מרן הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל, בעל ה'חזון יחזקאל', הרגיש במזווה כמניע ומזרו בעבודת השם יתברך.

בכל פעם שהיה יוצא מביתו, היה רבי יחזקאל מצמיד בהתרגשות רבה את אצבעות ידו אל המזווה 'ומתכוון בעניינה', ואומר: "רבנו של עולם! אני יוצא כעת מביתי בריא ושלם, מבקש אני מלפניך בתחינה שאזכה לחזור לכאן בריא ושלם..."

הרושם שהשפיע הדבר על הרואים היה עצום ונשגב! שגורים היו על לשונו של רבי יחזקאל דברי הרמב"ם הנודעים (הלכות מזווה ו, יג): "חייב אדם להיזהר במזווה מפני שהיא

מה מאד נדהם רבי יצחק לראות את רבו - רבי ליב מגיע לפתח ביתו, נעמד מול המזוזה, מתבונן בה דקה מועטת, "התכון בענינה" - כלשון הרמב"ן, ושם שוב את צעדיו לכוון הישיבה...
נפלא!

(מתוך מאמר נרחב שיופיע א"ה ב'לקראת שבת' - מתוך הספר 'אוצרותיהם אמלא')

בתחלה נסה רבי יצחק להניא אותו מכונתו ואמר לו: "רבה! אנא אל תטרחו. אם שכחתם דבר מה אני יכול לחזור ולהביאו עבורכם". אולם רבי ליב סרב, בהטעימו: "אני מכרח ללכת בעצמי, כי זו מצוה שבגופו!" רבי יצחק היה סקורן לדעת איזו מצוה שכח רבו לקיים, שבגינה טורח לשוב לביתו בגיל לא צעיר, ופסע מאחוריו בעדינות.

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

מדוע נמלט הגר"א לאפיאן זצ"ל מהמקלט בעיצומן של ההפצצות?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

לשון הרע "מגדיל עוונות עד לשמים", וכן נאמר בתנא דבי אליהו שהלשון הרע "עולה עד כנגד כסא הכבוד". בהקשר לכך מביאים בביאורים ומוספים מה שכתב הגר"ח ברלין (אגרת בהקדמה לכוכבי אור מהדו"ת) שנגלה אליו בחלום הגאון רבי איצלה בלאזר זצ"ל והוא שאל אותו מה נעשה בשמים, וענה לו ר' איצלה שדין שמים חמור עד מאוד שאי אפשר לשום אדם בעולם הזה לשער, ובייחוד מקפידים על דיבורים אסורים שנאמרו שלא כהוגן. והוסיף בזה הגר"ח משקובסקי חתנו של הגר"י בלאזר (מובא בילקוט לקח טוב פרשת מצורע), שהגר"ח ברלין אמר לו באותו ענין, שר' איצלה אמר לו שאמנם על תלמיד חכם יש הרבה מליצי יושר בשמים, אבל על חטא הלשון מקפידים מאוד. והגר"א לופיאן היה מספר מעשה זה בהתרגשות רבה, והיה מסיים בזעקה מעמקי לבו: "אבל חטא לשון הרע נורא מאוד!" וחזר ואמר: "חטא לשון הרע נורא מאוד! נורא מאוד חטא הלשון! אף אחד אינו בא להגן על החוטאים בחטא זה".

עדיין נמצאים אנו בהקדמת ה'חפץ חיים' לספרו. הקטע הנלמד ביום זה עוסק בטעם החומרה המיוחדת של עוון לשון הרע, מדוע באמת עוון זה הוא הגורם את כל הגלויות וכל הצרות, והוא המעכב את הגאולה. מספר טעמים מביא לכך ה'חפץ חיים'. הטעם הראשון, אותו הוא מביא מהזוהר הקדוש בפרשת פקודי הוא, מפני שעל ידי עוון זה "מעורר אדם את המקטרג הגדול על כלל ישראל, ועל ידי זה הורג כמה אנשים בכמה מדינות!...". בביאורים ומוספים של 'דרשו' מביאים על כך מעשה היה עם הגר"א לאפיאן זצ"ל, שבזמן המלחמה שהיה במקלט עם עוד מספר אנשים, ולפתע פנה אליו אחד מהנמצאים ואמר לו: "רבי, מדברים כאן לשון הרע". השיבו הגרא"ל: "אם כן בוא ונברח מכאן". ויצאו מיד ומצאו מחסה במקלט אחר. לא עבר זמן ונפלה פצצה במקלט הראשון וגרמה לאסון רב, רח"ל. עוד מביא ה'חפץ חיים', שזו כוונת הגמרא באומרה שכל המספר

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

האם מותר למוהל למזל במסעדה של שקצים ורמשים?

פסחים דף נח

זמנין שאין דבר קרב אחר תמיד של בין הערבים

חטאו ויש לקנסם, האם מפני כך יהא מזבח בטל, וכי מה חטא המזבח שנקנס אותו שלא יוקרב עליו קרבן שהוא חובה?!", ומשיבה הגמרא שכוונת רבי שמעון היא שלא יקריבו אותם כהנים שזכו בפסח והיתה ההקדשה של בוקר מוטלת עליהם ופשעו ולא הקריבו, אלא שאר בני המשמרת שלא חטאו, יקריבו.

ולכן, לאחר שכבר הגיע המוהל לברית, עליו למול את התינוק כדת וכדין וידועה הוראת כמה מגדולי הדור, שאם עקב עריכת המילה בשבת יגרם חילול שבת המוני על ידי נסיעת בני המשפחה בכלי רכב, פעמים שנכון לדחות את הברית ולעורכה לאחר השבת משום 'מיגדר מילתא' (ובכל מקרה לגופו יש לעשות בזה שאלת חכם. יעויין ב'פסקים ותשובות' רס"ו-י"ד). אמנם אם המוהל לא ידע שיבואו אורחים ויחללו שבת, וכבר הגיע למקום הברית, בדיעבד ימול את התינוק, כי חילול השבת כבר נעשה, ומה אשם התינוק שנקנס אותו שלא למול.

אולם, את הברית יערוך ללא זמירות וללא אמירת נוסח הפסוקים הנהוגים בכל ברית, כגון 'שש אנכי על אמרתך'... 'אשרי תבחר ותקרב ישכן חצריך'... ולאחר המילה יאמר 'קיים את הילד הזה', אך ידלג על 'ישמח האיש ביוצא חלציו ותגל האשה בפרי בטנה, כאמור ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך'... שכן בוודאי אין לא שמחה ולא גילה לאב ולאם שמכניסים את בנם לברית במקום מתועב שכזה.

(ע"פ ופריו מתוק דברים פר' נצבים)

אחד מרופאי ישראל, שהינו מוהל מומחה וירא ה', פנה אל הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א בשאלה דחופה, וכה סיפר האישי:

הוזמנתי למול תינוק באחת הערים הרחוקות, במסעדה גדולה, זמן מה לפני השקיעה. כשהגעתי ליעד הזדעזעתי לגלות שמדובר במסעדת נבילות וטרופות, שקצים ורמשים, רח"ל. דמי קפא בעורקיי, ולא ידעתי להשית עצות בנפשי, כיצד עלי לנהוג עכשיו? - הן בעלי השמחה לא יסכימו בשום אופן לעבור כעת למקום חלופי, ואיך אוכל להיכנס למסעדת הטרופה עם לבושי החרדי, האין בכך משום 'חילול השם'?

אך מאידך - אם אמנע מלבצע את המילה, האנשים יתרעמו עלי מאוד, ואולי אף יתבעו אותי למשפט, ולקיום מצות הברית יזמינו מן הסתם רופא-מוהל שאינו שומר תורה ומצוות, שימול שלא כהלכה; ובמה חטא הרך הנולד, מדוע שנקפח אותו בגלל סכלותם של הוריו?... יורנו נא רבינו, היאך יש לנהוג בסיטואציה שכזו?

ונענה, שבדיעבד, לאחר שלא בירר אודות טיב המקום, וכבר הגיע ליעד, נראה שטענתו "במה חטא הרך הנולד ומדוע שנקפחו בגלל סכלותם של הוריו", היא טענה נכונה, וכמו כן מצינו במסכת מנחות (ג.), שם מובאת דעת רבי שמעון, שאם לא הקריבו הכהנים במזיד את קרבן תמיד של שחר, אנו קונסים אותם שלא יקריבו גם את התמיד של בין הערביים. ומקשה הגמרא: "וכי אם כהנים

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

האם מותר לאבל להתקלח בערב החג?

לאחר חצות היום; ולדעת הרמ"א - סמוך לכניסת החג. ויתר דיני האבילות - רחיצה, ישיבה על הקרקע, איסור נעילת נעליים, ועוד - חלים עד לכניסת החג; ויש מתירים להתרחץ בסמוך לכניסת החג, לאחר שהתפלל מנחה, שאז כבר חלה עליו קדושת החג; ויש שהתירו להתרחץ רק במים קרים. ויש אומרים שבשעה זו ניתן להקל בכל דיני האבילות.

[שו"ע תקמח, י, משנ"ב לה-מב, ושעה"צ כט; וראה ביאורים ומוספים דרשו, 47 ו' 51]

בערב יום טוב החל באחד מששת הימים הראשונים של שבעת ימי האבילות - התירו חכמינו ז"ל לאבֵּל לכבס את בגדיו, מפני שאינו יכול לכבסם ביום טוב; אבל אסור לו ללבושם עד לכניסת החג. (ובנוגע לערב יום טוב שחל ביום השביעי לאבילות, ראה תקציר לאתמול).

ומעיקר הדין, מותר לכבס במשך כל היום, אך כדי שיהיה ניכר שעושה זאת לכבוד החג, לדעת השולחן ערוך, לכתחילה יכבס רק

איזה יום נחשב כשבעה ימים לחשבון השלושים'?

ואף החגים שבועות ושמיני עצרת, שאינם נמשכים שבעה ימים - נחשב יומָם האחד כשבעה ימים לחשבון השלושים; ולכן, לדוגמה, אם ערב סוכות חל באחד מימי השבעה, הרי זה נחשב שהתאבל שבעה ימים, וחג הסוכות הוא שבעה ימים נוספים, ושמיני עצרת אף הוא כשבעה ימים, כך שלאחר שמיני עצרת נותרו תשעה ימים בלבד להשלמת השלושים'.

[שו"ע תקמח, יא-טז]

יום טוב מפסיק ומבטל בכניסתו את דיני האבילות של השבעה' והשלושים', (למעט שמיני עצרת, כשמת לאחר כניסת חג הסוכות). ובנוסף - כשיום טוב מפסיק אבילות 'שבעה', נחשב הדבר כאילו עד לכניסת החג התאבל האבֵּל כבר שבעה ימים מתוך ימי השלושים', כך שנותרים לו עשרים ושלושה ימים בלבד להשלמת השלושים'. ושבעת ימי פסח וסוכות, נמנים אף הם בחשבון השלושים'.

מה הן 'שמועה קרובה' ו'שמועה רחוקה' ומה דין השומע אותן בשבת?

ושמועה זו מכונה 'שמועה רחוקה'. והשומע שמועה רחוקה בשבת, אינו מחויב בדיני האבילות שבצינעה כלל, אלא במוצאי שבת ינהג בדיני השבעה' לזמן קצר, כנ"ל. ואם שמע שמועה קרובה בשבת שחלה ביום השלושים לקבורה - בשבת חלים עליו דיני האבילות שבצינעה, ובמוצאי שבת ינהג בדיני השבעה' לזמן קצר, כדין שמועה רחוקה.

[שו"ע תקמח, יז-יח, ומשנ"ב מה, ג רנא; וראה ערוה"ש יו"ד תב, י]

השומע על מיתת קרובו לאחר קבורתו, בטרם חלפו שלושים יום ממיתתו, (או מקבורתו, ראה במקורות), חלים עליו דיני אבילות 'שבעה' למשך שבעה ימים; ואם שמע זאת בשבת - חלים עליו דיני האבילות שבצינעה.

ושמועה זו מכונה 'שמועה קרובה'. אבל השומע על מיתת קרובו לאחר שחלפו שלושים יום - אינו מחויב בשבעת ימי האבילות, אלא עליו לנהוג בדיני השבעה' למשך זמן קצר בלבד.

* כשחל יום טוב בתוך ימי ה'שלושים' של האבילות, הריהו מפסיק את האבילות ומבטל את דיני ה'שלושים'. ויתרה מזו - מותר לאָבֵל להסתפר, לכבס את בגדיו, ולהתרחץ אף במים חמים, בערב החג, לכבוד החג; אך לדעת הרמ"א, ההיתר הוא רק בסמוך לשקיעת החמה. ואף כאשר חל היום השביעי לאבילות בערב יום טוב, נפסקת אבילות ה'שלושים' בכניסת יום טוב. ובערב פסח, מותר לאָבֵל בתוך 'שלושים' להסתפר לפני חצות היום אף לדעת הרמ"א, כיון שלאחר חצות היום אסור לכל אדם להסתפר.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר להשתמש ביום טוב במשלוח שהגיע על ידי שליח גוי?

יום טוב, ומסיבה כלשהי התעכב השליח בדרך, והביאו ליעדו בשבת או ביום טוב - מותר המשלוח בשימוש בשבת וביום טוב, אם אין בו חשש לאיסור הנאה מחמת עשיית מלאכה אחרת בידי גוי, או לאיסור 'מוקצה'.

ובכל מקרה, בשטח פתוח, אסור לטלטל את תכולת המשלוח לטווח של יותר מארבע אמות, ובמקום המוקף במחיצות, אסור לטלטלו מחוץ להיקף, (ראה במקורות).

[שו"ע תקטו, ט, ומשנ"ב סח]

משלוח שהובא בשבת וביום טוב מחוץ ל'תחום', לביתו של ישראל, בידי שליח גוי - הדין כך: אם היה ידוע מראש שאין אפשרות שהמשלוח יגיע ליעדו לפני שבת או יום טוב, והיה ברור כי הגוי יביא את המשלוח מחוץ ל'תחום' בשבת או ביום טוב - אסור למקבל להשתמש בתכולת המשלוח עד 'כדי שיעשה', דהיינו, עד שיחלוף לאחר השבת, או יום טוב, הזמן הדרוש להבאתו מחוץ לתחום.

אולם, אם המשלוח נשלח בזמן סביר להגעתו לפני שבת או

הלוח היומי

ה' בשבט | הגאון רבי רפאל יו"ט ליפמן ב"ר ישראל היילפרין זצ"ל בעל שו"ת 'עונג יו"ט'

יארצייט:

תרל"ט: הגאון רבי רפאל יו"ט ליפמן ב"ר ישראל היילפרין זצ"ל בעל שו"ת 'עונג יו"ט'.
תרס"ה: הרה"ק רבי יהודה אריה לייב ב"ר אברהם מרדכי מגור זצ"ל בעל 'שפת אמת'.
תרמ"ט: הרה"ק רבי דוד ב"ר יצחק מבוהוש זצ"ל.
תש"מ: הגה"צ רבי שלמה זלמן ב"ר ישראל חיים פרידמן מראחוב לוגאנו.

יארצייט הרה"ק רבי יהודה אריה ליב ב"ר אברהם מרדכי אלתר מגור - בעל ה"שפת אמת"

הכועס גורם רעה לעצמו

הרה"ק בעל ה"שפת אמת" מגור אמר: כתוב: "כעס בחיק כסילים ינוח", כי אין לך כסיל גדול מזה, כיון שכועס שהוא כעובד עבודה זרה, הרי עושה לעצמו יותר רעה ממה שעשה לו חבירו המכעיסו.

(שפת אמת - אבות פרק ה, יא)

נשתדל להמנע מכעסים ונזכור שהרעה שאנו גורמים לעצמנו על ידי הכעס - ברוחניות ובגשמיות, גדולה יותר מהרעה שנגרמה לנו מאותו מכעיס.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il